

Niet technische samenvatting 2015343

1 Algemene gegevens

1.1 Titel van het project	Telemetrisch onderzoek naar de Russische rattenslang (<i>Elaphe schrenckii</i>)
1.2 Looptijd van het project	April 2016 t/m december 2016
1.3 Trefwoorden (maximaal 5)	Reptilia, exoot, <i>Elaphe schrenckii</i> , telemetrisch onderzoek, ecologie

2 Categorie van het project

2.1 In welke categorie valt het project. <i>U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.</i>	☒ Fundamenteel onderzoek
	☒ Translationeel of toegepast onderzoek
	☐ Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
	☒ Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid
	☐ Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
	☐ Hoger onderwijs of opleiding
	☐ Forensisch onderzoek
	☐ Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)	Het verkrijgen van inzicht in de ecologie (habitatgebruik, home range) van de Russische rattenslang in Eelde en omgeving, wat ver buiten haar verspreidingsgebied ligt.
---	---

3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?	In Eelde doet zich de unieke situatie voor dat een exotische slangensoort zich succesvol gevestigd heeft en zich waarschijnlijk zelfs uitbreidt in een gematigd klimaat. De 'impact' van de soort is als 'matig' bestempeld, maar dit is gebaseerd op literatuurstudie en niet gebaseerd op ecologische data uit de in Nederland gevestigde populatie. Met een beter inzicht hierin kunnen zaken als mate van invasiviteit beter worden ingeschat. Omdat eliminatie van de soort niet is uitgesloten, geeft de informatie (in combinatie met verspreidingsonderzoek) ook meer houvast voor een haalbaarheidsinschatting en verwachte inspanning die daarvoor geleverd zou moeten worden. Daarnaast zullen de resultaten voor wetenschappers wereldwijd van belang zijn, omdat dit het eerste gerichte veldonderzoek omtrent een gevestigde exoot in gematigd klimaat.
3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?	Er worden maximaal tien <i>Elaphe schrenckii</i> (Russische rattenslangen) gezenderd voor het onderzoek.
3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?	Bij het vangen, transporteren en het plaatsen van een zender zal het dier stress ervaren.
3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?	De ernst (= cumulatieve ongemak) wordt als 'matig' ingeschat.
3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?	De dieren blijven in het wild.

4 Drie V's

4.1 Vervanging Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.	Het betreft een onderzoek waarbij juist de ecologie in het wild wordt bepaald. De resultaten van het onderzoek kunnen leiden tot maatregelen ter plaatse. Er zijn daarom geen alternatieven.
4.2 Vermindering Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.	Vooraf is een maximaal aantal van 13 slangen bepaald. Hierbij zitten drie "reserve" exemplaren die naar verwachting niet gebruikt hoeven te worden. Afhankelijk van het aantal dieren dat gevangen kan worden, zal het aantal dieren dat in het experiment meedoet, niet meer zijn dan tien (zie 3.3)
4.3 Verfijning Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het	Het betreft een uitheemse slangsoort die zich succesvol in het Nederlandse gematigde klimaat heeft gevestigd. De soort is onderwerp van het onderzoek, derhalve ontbreekt een alternatief

project.

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.

Dieren worden handmatig gevangen en direct in donkere zakken gedaan om dieren rustig te maken en dus stress te minimaliseren. Vervolgens worden zij zo snel mogelijk overgebracht naar een dierenarts met expertise op het gebied van reptielen en worden zij van een zender voorzien. Hierbij wordt het dier onder narcose gebracht, wordt met steriele instrumenten en onder steriele omstandigheden gewerkt en wordt pijnstilling toegediend. De dieren blijven vier dagen ter observatie in verblijven gehouden om zeker te zijn dat de wond goed geneest en er geen complicaties optreden. Daarna worden de dieren in donkere zakken teruggebracht naar de locatie gebracht waar zij gevangen zijn en worden zij losgelaten.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

17-03-2016

Beoordeling achteraf

nee

Andere opmerkingen

nee